

*Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 8.*

**DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.101>**

**УДК 368**

*В. І. Глухова,*

*к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і фінансів,*

*Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського*

*ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3120-9651>*

*О. І. Небилиця,*

*магістр, Кременчуцький національний університет*

*імені Михайла Остроградського*

*ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-2567-3997>*

## **ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИЗИКОВИХ ВИДІВ СТРАХУВАННЯ**

*V. Glukhova,*

*PhD in Economics, Associate Professor,*

*Associate Professor of the Department of Accounting and Finance,*

*Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University*

*O. Nebylytsya,*

*Master, Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University*

## **ASSESSMENT OF THE CURRENT STATE AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF RISK TYPES OF INSURANCE**

*У статті досліджено сучасний стан ризикового страхування як найважливішого сегмента страхового ринку в Україні. Проаналізовано тенденції зміни кількості страхових компаній, зокрема і ризикового страхування; частки ризикового страхування в обсязі страхового ринку. Доведено вплив воєнного стану в країні, кризових явищ на динаміку відповідних показників. Систематизовано перешкоди розвитку даного сегмента на страховому ринку в Україні. Виокремлено ключові фактори впливу на розвиток ризикових видів страхування: економічні, соціальні, технологічні, регуляторні, кліматичні, глобалізаційні, поведінкові.*

*Обґрунтовано основні перспективні напрямки розвитку ризикового страхування: впровадження інноваційних страхових продуктів, використання передових цифрових технологій, вдосконалення законодавчої бази та імплементація її основних нормативних положень в діяльність компаній, які займаються ризиковими видами страхування, підвищення рівня фінансової грамотності.*

*The article under consideration highlights the issues of the current state and prospects for the development of risk insurance. Natural disasters, pandemics, man-made accidents, war and other unforeseen events disrupt socio-economic stability for both business and citizens. Therefore, the study of existing threats and possible ways to improve risk insurance is relevant.*

*The purpose of the article is to analyze the current state of risk insurance in Ukraine and determine the prospects for its development in the context of economic transformation and global challenges.*

*The article examines the current state of risk insurance as the most important segment of the insurance market in Ukraine. The trends in the number of insurance companies, including risk insurance, are analyzed; the share of risk insurance in the volume of the insurance market. A significant decrease in the number of insurance companies in general, including risk types of insurance, has been established, while at the same time an increase in the predominant share of*

*risk insurance premiums in all premiums on the insurance market of Ukraine has been established. The influence of martial law in the country, crisis phenomena in the economy on the dynamics of the relevant indicators has been proven. The main obstacles to the development of this segment in the insurance market in Ukraine have been identified: insufficient state support for innovative insurance products, the absence of a developed securities market and relevant investment instruments.*

*The key factors influencing the development of risk types of insurance have been identified: economic, social, technological, regulatory, climatic, globalization, behavioral.*

*The main promising directions for the development of risk insurance are substantiated: the introduction of innovative insurance products, the use of advanced digital technologies and process automation, the development of flexible insurance products for consumers, the improvement of the legislative framework and the implementation of its main regulatory provisions in the activities of companies engaged in risk types of insurance, and increasing the level of financial literacy.*

***Ключові слова:*** *ризикові види страхування, страховики, інновації, страхові продукти, страховий ринок.*

***Keywords:*** *risk types of insurance, insurers, innovations, insurance products, insurance market.*

***Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.*** Сучасний етап розвитку економіки супроводжується підвищенням ролі страхування як інструмента управління ризиками. Особливої уваги потребують ризикові види страхування, що охоплюють широке коло непередбачуваних подій, таких як стихійні лиха, техногенні аварії, пандемії та інші ризики, які можуть значно впливати на соціально-економічну стабільність. В умовах глобалізації, посилення кліматичних змін і техногенних загроз роль

ризикового страхування стає ключовою для бізнесу, а також і для окремих громадян. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку цього сегмента страхового ринку є важливим для визначення шляхів його вдосконалення.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблематика ризикового страхування активно висвітлюється у працях багатьох учених. У сучасній літературі науковцями досліджуються різні аспекти ризикових видів страхування на страховому ринку. Теоретичні концепції функціонування ризикових видів страхування висвітлюються в роботах Клапківа Ю.[1], Череп О.[2], державне регулювання на страховому ринку з урахуванням імплементації нової законодавчої бази і нагляду за діяльністю страхових компаній - в публікаціях Кнейслер О., Спасів Н., Гузела І. [3], Ткаченко Н. [4]. Методичні підходи до оцінки ризикового страхування та управління ризиками страхових компаній досліджуються в роботах Бобиль В., Топоркової А., Аберніхіної Г. [5]; Крот Л. [6]. Наукові публікації Кривенко Ю. [7], Чуницької І., Богріновцевої Л. [8] акцентують увагу на особливостях діяльності страхових компаній в умовах воєнного стану.

У зв'язку з постійними змінами умов зовнішнього середовища виникає необхідність у додаткових дослідженнях, які враховують сучасні виклики, зокрема вплив глобальних криз, цифровізації та інноваційних підходів у страхуванні.

**Формулювання цілей статті (постановка завдання).** Метою статті є аналіз сучасного стану ризикового страхування в Україні та визначення перспектив його розвитку в умовах трансформації економіки та глобальних викликів.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Сучасна економіка характеризується високим рівнем невизначеності, що зумовлює наявність різноманітних ризиків як для окремих фізичних осіб, так і для бізнесу загалом. У цьому контексті особливої актуальності набуває питання захисту від негативних фінансових наслідків, що можуть виникнути через непередбачені події. Одним із найбільш ефективних інструментів захисту є

ризикове страхування, яке дозволяє зменшити або повністю компенсувати втрати у випадку настання страхових ризиків.

Ризикові види страхування є важливим елементом національних економік, сприяючи стабільності господарських відносин та забезпеченню безпеки для всіх суб'єктів страхування. На відміну від накопичувального страхування, яке передбачає збереження та примноження капіталу, ризикове страхування зосереджене на наданні захисту від конкретних ризиків, а страхові виплати здійснюються тільки у разі їх настання.

Ризикове страхування є однією з найбільш поширених форм страхування, яка спрямована на захист інтересів страхувальників у разі настання певних страхових випадків. Економічна нестабільність, зростання природних, техногенних та інших ризиків підсилюють значення цього виду страхування. На сучасному етапі розвитку страхового ринку України ризикове страхування є домінуючим сегментом і ключовим інструментом управління ризиками в економіці, особливо в контексті інтеграції України в європейський економічний простір.

На відміну від накопичувальних видів страхування, ризикове страхування передбачає короткострокові угоди. В Україні поширені основні види ризикового страхування: майнове страхування; страхування відповідальності; особисте (медичне страхування, страхування від нещасних випадків).

Проведемо аналіз і оцінку стану ризикового страхування в Україні за 2021-2023 рр. Аналіз страхового ринку показує, що у 2021 р. всього було 155 страхових компаній, у 2022 р. відповідно 128, у 2023 р. – 101, із них ризикового страхування 142 - у 2021 р. 116 - у 2022 р., 89 - у 2023 р. Спостерігаємо протягом 2021-2023 рр. зменшення кількості всіх страхових компаній на 54, або на 34,8%, а компаній ризикового страхування – на 53, або на 37,3% [9].

Аналіз результатів динаміки частки ризикового страхування в загальному обсязі страхового ринку України за 2021–2023 рр. представлено в табл. 1.

**Таблиця 1 Частка ризикового страхування в загальному обсязі  
страхового ринку України за 2021–2023 рр.**

| Рік  | Загальний обсяг страхових премій, млрд грн | Обсяг премій з ризикового страхування, млрд грн | Частка ризикового страхування, % | Абсолютне відхилення, млрд грн | Відносне відхилення, % |
|------|--------------------------------------------|-------------------------------------------------|----------------------------------|--------------------------------|------------------------|
| 2021 | 48,9                                       | 43,0                                            | 87,9                             | –                              | –                      |
| 2022 | 28,6                                       | 25,1                                            | 87,8                             | -17,9                          | -36,61                 |
| 2023 | 49,7                                       | 44,3                                            | 89,3                             | 19,2                           | 76,49                  |

*Побудовано авторами на основі [10]*

Згідно даних табл. 1, загальний обсяг страхових премій у 2022 р. становив – 28,6 млрд грн., а у 2021 р. – 48,9 млрд грн. Негативна динаміка зменшення даного показника пов’язана із початком повномасштабної війни рф проти України. Так, відповідно, обсяг премій з ризикового страхування теж зменшився на 17,9 млрд грн. (36,61%). Частка ризикового страхування у 2021 р. становила – 87,9%, а у 2022 р. – 87,8% (менше на 0,1%) від загального обсягу отриманих страхових премій. Дана ситуація виникла на тлі війни з рф та кризовими явищами, які супроводжують поряд з воєнно-політичною обстановкою всередині країни .

У 2023 р. ситуація дещо покращилась. Так, загальний обсяг страхових премій становив 49,7 млрд грн., проти 28,6 млрд грн. у 2022 р. Обсяг премій з ризикового страхування теж зріс до 44,3 млрд грн. Прослідковується позитивне відхилення +19,2 млрд грн. (76,49%) проти базового 2021 року. Аналогічно двом попереднім показникам, збільшилась частка ризикового страхування у загальному обсязі отриманих страхових премій з 87,8% (значення 2022 р.) до 89,3% – + 1,5%.

Незважаючи на певне поліпшення ситуації та позитивні тенденції, ринок ризикового страхування в Україні стикається з численними перешкодами, до основних з яких можна віднести, зокрема:

- недостатню державну підтримку важливої ланки в національній економіці, внаслідок чого обмежене впровадження нових страхових

продуктів (наприклад, страхування професійної відповідальності, за якість харчових продуктів, кіберризиків);

- відсутність надійних інвестиційних інструментів, розвинутого ринку цінних паперів;

- занадто централізовану політику регулювання страховиків.

З огляду на динаміку сучасних економічних, технологічних та соціальних змін, ризикові види страхування набувають дедалі більшої актуальності як для домогосподарств, так і бізнесу. Пандемія COVID-19, війна з РФ, кліматичні зміни, пошук державою свого місця в глобальному розподілі ресурсів і ринків, як підсумок, зростання рівня невизначеності, призводять до збільшення попиту на страхові продукти, що здатні забезпечити фінансовий захист у разі непередбачуваних подій.

Перспективи розвитку ризикового страхування в Україні залежать від низки ключових зовнішніх моментів: зміни законодавчого середовища, діджиталізації, розвитку інноваційних технологій та зростання рівня фінансової грамотності населення.

Особливе значення необхідно надати технологіям Big Data, штучного інтелекту (AI) та автоматизації процесів страхування на їх базі, що у підсумку дає можливість пропонувати економічно доцільні персоніфіковані страхові продукти та відповідати запитам сучасного споживача, виправдовувати рівень довіри до страховиків.

Основні напрямки перспектив розвитку видів ризикового страхування в Україні узагальнено можна представити наступним чином.

1. Зростання попиту на інноваційні страхові продукти. Зміна стилю життя споживачів та зростання рівня невизначеності у світі сприяють формуванню попиту на нові види страхових продуктів. Серед них можна виокремити:

- Страхування від кіберризиків. Зростання важливості хмарних рішень, перехід бізнесу в онлайн, розуміння вартості інтелектуальної власності, її захисту, зважаючи на легкість інформаційних атак на бізнес, забезпечення

збереження отриманих даних клієнтів, змушує бізнес активно шукати шляхи захисту своїх нематеріальних і матеріальних (бази даних, мережі обробки інформації) активів. Кіберстрахування дозволяє компаніям отримати компенсацію за втрати, пов'язані із кібератаками, зламами баз даних або витоками конфіденційної інформації через злам онлайн систем.

- Страхування різних гаджетів як специфічного масового виду майна (електросамокати, телефони, тощо).

- Продукти, які використовують персоналізовану історію кожного клієнта для визначення вартості страхової послуги (телематика при страхуванні КАСКО).

- Страхові рішення для реалізації очікувань сучасного споживача *pay as you go*, тобто сплата за послугу тільки в момент її використання.

- Мікрострахування. Доступні страхові продукти для клієнтів із низьким рівнем доходу стають популярними, особливо в контексті страхування майна або здоров'я. Дана форма страхування передбачає спрощену процедуру оформлення договору та невеликі розміри страхових внесків і не можлива без онлайн автоматизованих рішень.

2. Використання цифрових технологій та автоматизація процесів. Цифрова трансформація відкриває нові можливості для розвитку ризикових видів страхування, зокрема, за рахунок:

- Впровадження онлайн-платформ для страхування. Все більше клієнтів віддають перевагу самостійному оформленню страхових полісів через інтернет. Онлайн-калькулятори дозволяють швидко зробити розрахунок вартості страхового покриття, оформлення полісу, а автоматизація обробки заяв на виплату відшкодування спрощує та дозволяє отримувати відшкодування без візиту в офіс страховика.

- Використання *Big Data* та *AI* для персоналізації продуктів. Використання великих даних дозволяє страховим компаніям краще розуміти поведінку клієнтів та пропонувати їм персоналізовані страхові продукти за індивідуальною ціною.



- Технології InsurTech. Інноваційні стартапи в області InsurTech створюють повністю цифрові страхові продукти без участі страхових компаній. Завдяки мобільним додаткам є можливість самостійно керувати власним страхуванням, слідкувати за виконанням наявних договорів, необхідними виплатами.

3. Розвиток гнучких страхових продуктів (Pay-as-you-go, On-Demand Insurance). Сучасні споживачі очікують від страхових компаній зручних і гнучких страхових рішень. Серед перспективних підходів можна виділити:

- Pay-as-you-go страхування. Наприклад, при страхуванні автомобілів можна сплачувати лише за фактичне використання транспортного засобу.

- On-Demand страхування. Цей підхід дозволяє активувати страхове покриття в режимі реального часу за допомогою мобільного додатку. Так, турист може застрахувати себе тільки на період подорожі.

4. Законодавчі зміни, які враховують сучасні тенденції в соціально-економічному, політичному житті, і можуть стати стимулом для розвитку нових видів ризикового страхування. Наприклад, введення страхування відповідальності власників дронів, надавачів послуг на біржах цифрових валют. Важливою є в умовах воєнного стану державна підтримка соціально значущих видів страхування. Доцільною є розробка програм підтримки населення шляхом надання субсидій на часткову сплату за страхування.

5. Підвищення фінансової грамотності та попиту на страхування серед населення. Фінансова обізнаність населення поступово зростає, що створює сприятливі умови для розвитку ризикового страхування.

Зростаюча нестабільність економіки, кліматичні зміни, розвиток новітніх технологій та глобалізація створюють як нові можливості, так і нові загрози для страхових компаній та їх клієнтів.

У таких умовах ключові фактори, які впливають на розвиток ризикового страхування, набувають особливого значення. До них належать економічні, соціальні, технологічні, регуляторні, кліматичні, глобалізаційні, поведінкові.

Економічні фактори мають системне значення для розвитку ринку ризикового страхування. Зокрема, рівень макроекономічної стабільності, динаміка ВВП, інфляційні процеси та купівельна спроможність населення безпосередньо суттєво впливають на попит на страхові послуги.

В умовах падіння рівня ВВП або стагфляції спостерігається зменшення попиту на страхові послуги, навпаки, економічне зростання стимулює розвиток ринку. Тому, звісно, формування макроекономічної політики держави має враховувати потребу у створенні сприятливих умов для розвитку страхування.

Технологічні фактори відіграють важливу роль у трансформації бізнес-моделей страхових компаній. Цифровізація у страхуванні, зокрема, використання таких технологій, як штучний інтелект, Big Data, машинне навчання, підвищує ефективність розрахунків страхових тарифів, а також оцінювання можливих ризиків, дозволяє знизити витрати й зменшити час обслуговування клієнтів. Отже, цифровізація не тільки підвищує конкурентоспроможність страховиків, а й сприяє збільшенню рівня довіри до них з боку клієнтів.

Соціальні чинники істотно впливають на рівень поширення страхових послуг у суспільстві та формування культури страхування. Зростання поінформованості населення про переваги ризикового страхування виступає важливою передумовою підвищення попиту на такі послуги. Практика країн із високим рівнем соціальної обізнаності підтверджує: чим ширше інформування громадян про функціонування страхового ринку, тим більшою є глибина його інтеграції в економічні процеси.

Регуляторні фактори забезпечують правову основу для діяльності страхових компаній. Створення ефективного регуляторного середовища забезпечує фінансову стійкість страхових компаній, а також захист прав споживачів страхових послуг.

Кліматичні та екологічні фактори виступають рушійною силою змін у складі та структурі страхових продуктів. Впровадження програм страхування

кліматичних ризиків стає важливою складовою глобальної стратегії сталого розвитку та сприяє зростанню попиту на страхування від природних катастроф.

Глобалізаційні та інтеграційні процеси формують як нові можливості, так і потенційні ризики для страхового ринку в цілому, так і для його ризикового сегменту. Міжнародна співпраця сприяє обміну досвідом, залученню іноземних інвестицій і розвитку конкуренції. Водночас глобальні кризи створюють системні ризики, які можуть порушити стабільність фінансової системи та спричинити банкрутство страховиків. У таких умовах особливо актуальним є зміцнення міжнародного співробітництва та оперативного обміну інформацією про глобальні загрози.

Поведінкові фактори споживачів впливають на попит і сприйняття страхових продуктів. Схильність споживачів до зменшення та уникнення ризиків і рівень їхньої фінансової грамотності у значній мірі сприяють готовності укладати договори страхування, особливо ризикового.

Отже, перспективи розвитку ризикового страхування в Україні визначаються цифровими інноваціями, зростанням фінансової обізнаності населення та необхідністю регуляторам і страховикам реагувати на нові виклики й загрози.

#### ***Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.***

Таким чином, враховуючи значимість ризикових видів страхування, незважаючи на існуючі проблеми страхової діяльності на сучасному етапі, можна зробити висновок про перспективність ризикового страхування в Україні.

Активна участь держави у сфері страхування пов'язана із удосконаленням системи регулювання ризикового страхування.

У сучасних умовах НБУ посилив контроль над фінансовим станом страхових організацій. В умовах девальвації національної валюти та зростання економічних ризиків вадливим рішенням стало встановлення нормативного мінімального розміру статутного капіталу (власні кошти страхових

компаній). Це нововведення дозволяє забезпечити фінансову стійкість та мінімізувати ризики страхових організацій.

Слід зазначити, що для ефективного розвитку страхової діяльності України вирішальну роль відіграє підтримка страхового бізнесу з боку держави. Така діяльність сприятиме саморегулюванню страхового ринку, а також розвитку ризикового страхування.

Перспективи подальших досліджень в даному напрямку спрямовані на поглиблений аналіз і оцінювання фінансово-господарської діяльності компаній ризикового страхування в умовах дії нових нормативно-правових актів, суттєвих трансформаційних процесів на страховому ринку, на розробку стратегії розвитку галузі, окремих страхових компаній і контроль за реалізацією відповідних стратегічних напрямів.

### **Література**

1. Клапків Ю.М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/38485>.
2. Череп О.Г., Хмельковська А.В. Особливості розвитку вітчизняного страхового ринку як складової фінансового ринку: напрямки активізації страхової діяльності в умовах цифрової економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: економічні науки*. 2021. № 2. Том 6. С. 240–244. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-300-6/2-39>.
3. Кнейслер О., Спасів Н., Гузела І. *Концептуальні засади державного регулювання страхового ринку*. *Світ фінансів*. № 3(76). 2023. С.49-63. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1631>
4. Ткаченко Н. Державне регулювання страхової діяльності: новації в сучасному вимірі. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2022. № 3(31). С.139–149. URL: DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-3\(31\)-139-149](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-3(31)-139-149).

5. Бобиль В., Топоркова А., Аберніхіна Г. Ключові питання ризик-оцінювання діяльності страхових компаній *Ефективна економіка*. 2024. №1. URL: DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.13>
6. Крот Л., Глухова В. Управління ризиками діяльності страхових компаній в контексті фінансової безпеки. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-81>.
7. Кривенко Ю. Розвиток страхового ринку України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. URL: DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-142>.
8. Чуницька І., Богріновцева Л. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. №71. С. 251-258. URL: DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure71-44>.
9. Сайт ЛСОУ: Тенденції національного ринку страхування. Кількість страхових компаній України на кінець періоду. URL: <https://uainsur.com/statystyka/>.
10. Рейтинг страхових компаній України: Insurance Top. URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife>.

## References

1. Klapkiv, Yu.M. (2020), *Rynok strakhovykh posluh: kontseptual'ni zasady, tekhnichni innovatsii ta perspektyvy rozvytku: monohrafiia*. [Insurance services market: conceptual foundations, technical innovations and development prospects monograph], TNEU, Ternopil', available at: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/38485> (Accessed 4 July 2025).
2. Cherep, O.H. and Khmel'kovs'ka, A.V. (2021), “Features of the development of the domestic insurance market as a component of the financial market: directions for activating insurance activities in the digital economy”, *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Serii: ekonomichni nauky*,

[Online], vol. 2, no. 6, pp. 240-244. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-300-6/2-39>.

3. Knejsler, O., Spasiv, N. and Huzela, I. (2023), “Conceptual principles of state regulation of the insurance market”, *Svit finansiv*, [Online], vol. 3, no. 76, pp.49-63, available at: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1631>(Accessed 30 June 2025).

4. Tkachenko, N. (2022), “State regulation of insurance activities: innovations in the modern dimension”, *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, [Online], vol. 3, no. 31, pp. 139-149. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-3\(31\)-139-149](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-3(31)-139-149).

5. Bobyl', V., Toporkova, A. and Abernikhina, H. (2024), “Key issues in risk assessment of insurance companies”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.13>.

6. Krot, L. and Hlukhova, V. (2023), “Risk management of insurance companies in the context of financial security”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, [Online], vol. 54. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-81>.

7. Kryvenko, Yu. (2024), “Development of the Ukrainian insurance market in wartime”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, [Online], vol. 65. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-142>.

8. Chunya's'ka, I. and Bohrinovtseva, L. (2023), “Peculiarities of the activities of insurance companies in the financial market of Ukraine under martial law”, *Infrastruktura rynku*, [Online], vol. 71, pp. 251-258. <https://doi.org/10.32782/infrastruct71-44>.

9. LSOU (2024), “Trends in the national insurance market. Number of insurance companies in Ukraine at the end of the period 2021, 2022,2023”, available at: <https://uainsur.com/statystyka/> (Accessed 5 July 2025).

10. Insurance Top (2025), “Rating of insurance companies in Ukraine”, [Online], available at: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife> (Accessed 5 July 2025).

*Стаття надійшла до редакції 15.08.2025 р.*